Κυθήριοι,

Ἡ νῆσος σας ἐρημοῦται ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν. Ὅσοι μένετε ἀφῆστε τὰ μεσαιωνικὰ χωρία σας, κατεβῆτε εἰς τὸ παράλιον καὶ κτίσατε ἐκεῖ μίαν νέαν καὶ σύγχρονον πόλιν. Κατεβῆτε εἰς τὸ Διακόφτι, τόπον τοῦ ἀσφαλοῦς μέλλοντος. Μὴ σᾶς παραπλανήσουν ἄλλαι σκέψεις.

Η «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Κυθήριοι,

Μιὰ μόνη ἐλπὶς ἀπέμεινε διὰ νὰ περισωθῆ ἡ νῆσος σας ἀπὸ παντελῆ ἐρήμωσιν. Τὸ Διακόφτι. Ἀξιώσατε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ σᾶς δημιουργήση ἐκεῖ μίαν σύγχρονον πόλιν. Τὸ ΔΙΑΚΟΦΤΙ ἀποτελεῖ τὴν ὁριστικὴν λύσιν ὅλων τῶν προβλημάτων ποὺ σᾶς ἀπασχολοῦν. Ἐννοήσατέ το Κυθήριοι.

Η «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΕΤΟΣ Γ.' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ.' ● ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΜΗΘΥΜΝΗΣ 276' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1951 ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 27

ΠΑΛΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΨΕΥΔΗ

Τὴν 29ην Ἰουλίου 1858, ὁ Μέγας Ἀρμοστὴς τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους Λόρδος Ἰωάν. Γιούγκ, εἰς διάγγελμα αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἰόνιον Γερουσίαν, περιέλαβε καὶ: «Τὴν κατασκευὴν μιᾶς προκυμαίας εἰς θέσιν Διακόφτι τῶν Κυθήρων, καὶ τὴν σύστασιν ἐκεῖ ἑνὸς Ὑφυγειονομείου καὶ Τελωνείου». Ἡ δαπάνη δι' αὐτὰ ἐνεγράφη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1859, ὁ Γερουσιαστὴς Κυθήρων εἰς τὴν Ἰόνιον Γερουσίαν Βαλέριος Μαχαιριώτης, ὑπέβαλεν ἐκτενὲς ὑπόμνημα εἰς τὸν Λόρδον Ἀρμοστὴν Σὶρ Ε. Ν. Στόρξ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξῆρε τὴν ἀπόφασιν τῆς ἱδρύσεως εἰς τὸ Διακόφτι Ὑφυγειονομείου καὶ Τελωνείου, καὶ τὴν κατασκευὴν προκυμαίας καὶ ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ

«Τὸ Διακόφτι ἐξωτερικῶς εἶνε ἡ καλυτέρα θέσις διὰ τὴν προσόρμησιν πλοίων μικρῶν τε καὶ μεγάλων... Ὑπάρχει νησίδιον ἀπέναντι τῆς νήσου ὅπερ προφυλάττει ἐκ τῆς ὁρμῆς τῶν ἀρκτικῶν ἀνέμων σχηματίζον ἐντελῆ λιμένα καὶ τηρῆ ἀσφαλῆ αὐτὰ καὶ ἄνευ προκυμαίας, ὡς ὑπάρχει σήμερον.

»Εἶνε καλλιεργημένον ἐν ἐκτάσει τὸ μέρος ἐκεῖνο. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἀρωνιάδικα (ἑνὸς τῶν πολυπληθεστέρων τῆς νήσου) ἔχουσι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν γαιῶν των εἰς τὸ Διακόφτι ὅπου ὑπάρχουσι οἰκίαι καὶ οἰκίσκοι, ἄφθονα δὲ ὕδατα καὶ οὐχὶ ὀλίγα περιβόλια καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ.

»Εἰς τὸ Διακόφτι συμφέρει εἰς τὸ Κοινὸν τῆς νήσου, εἰς τὸ Δημόσιον, εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ ὠφελεῖ γενικῶς νὰ τεθῆ ἐκεῖσε ὑγειονομεῖον, ὡς εἶνε ἡ ἐπιθυμία τῶν κατοίκων, ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ Βουλὴ ἐψήφισε ποσὸν διὰ τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην..»

Εἰς ἕτερον ὑπόμνημά του, τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 1859 πρὸς τὸν Λόρδον Ἀρμοστὴν Ε. Ν. Στόρξ, ὁ Γερουσιαστὴς Μαχαιριώτης ἔγραφεν:

«Τὸ εἰς Διακόφτι Ὑφυγειονομεῖον ἤθελε προλαμβάνει ἀπαίσια συμβάντα οἷα κατὰ τὸ παρελθὸν ἠκολούθησαν. Τὰ εἰς Κύθηρα διευθυνόμενα πλοῖα μὴ δυνάμενα νὰ πλησιάσωσιν εἰς Ἁγίαν Πελαγίαν, διευθυνάμενα διὰ τὸν Ἅγιον Νικόλαον ἢ διὰ τὸ Καψάλι, καταβυθιζόμενα ἀπωλέσθησαν.

»Ταῦτα ὁρῶντες οἱ κάτοικοι καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ναυτικοί, ἐνθουσιωδῶς ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσι ἐκεῖσε ἐγκατεστημένον Ὑφυγειονομεῖον καὶ Τελωνεῖον, δι' ὃ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Κυθήρων ἐπρότειναν καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τὸν διορισμὸν Ὑφυγειονόμου καὶ Ὑφυγειονομοφύλακος εἰς τὸ Διακόφτι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ Μισθολογίου τοῦ 1857.

»Ἐπειδὴ δὲ τὰ Κύθηρα ὡς ἐκ τῶν περιστάσεών των καὶ τῆς τάσεως εἰς τὴν πρόοδον ἀξιοῦνται ἅπαξ νὰ ἐμψυχωθῶσι καὶ τεθῶσιν εἰς θέσιν ν' ἀπολαύσωσι τῶν ὠφελειῶν καὶ εὐεργεσιῶν ἐκείνων αἵτινες κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐπεδαψιλεύθησαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀδελφὰς νήσους... νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶνε συνετὸν καὶ ἐπωφελὲς μέτρον ὁ διορισμὸς Ὑφυγειονόμου εἰς Διακόφτι, ὅστις ν' ἀναδεχθῆ καὶ τὰ τοῦ Τελωνείου βάρη τὸ ἔξοδον τοῦ ὁποίου ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Μισθολόγιον

»Αὐτὸ εἶνε τὸ ὅσον αἰσθάνομαι καὶ ὅσον κρίνω καθῆκον μου νὰ καθυποβάλω μετ' εἰλικρινείας τῇ Ὑ μετέρᾳ Ἐξοχότητι.

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΧΑΙΡΙΩΤΗΣ
Γερουσιαστὴς».

Παρ' ὅλα ἐν τούτοις τ' ἀνωτέρω δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐγκατάστασις εἰς τὸ Διακόφτι οὔτε Ὑφυγειονομείου οὔτε Τελωνείου. Διότι εἰς τοῦτο ἀντέδρασαν οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης, οἱ φίλαγγλοι ἢ καταχθόνιοι, ὅπως τοὺς ὠνόμαζον τότε, ὡς ἀντιδρῶντας εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν Ἑπτανήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο ὅτι ἡ ἐγκατάστασις λιμενικῶν Ἀρχῶν εἰς τὸ Διακόφτι θ' ἀπέβαινε ἐπιζημία τοῦ ἐπινείου των Καψαλίου.

Ἔκτοτε ἡ ὑπόθεσις τοῦ Διακοφτίου ἔλαβε τὴν ἀκόλουθον ἐξέλιξιν.

ΟΜΟΦΩΝΟΣ Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἐζήτουν ἐπιμόνως ἀπὸ τοὺς πολιτευτὰς τῆς νήσου τὴν ἐγκατάστασιν λιμενικῶν καὶ ὑγειονομικῶν Ἀρχῶν εἰς τὸ Διακόφτι καὶ τὴν κατασκευὴν ἐκεῖ ἑνὸς λιμενοβραχίονος. Ἀπόρροια τῆς ἀξιώσεως αὐτῆς, ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ 1875 μετάβασις εἰς Σμύρνην τοῦ τότε βουλευτοῦ Κυθήρων Ἀναστασίου Μπαρμπαρήγου καὶ τοῦ Δημάρχου Ποταμίων Γ. Ἀρώνη Παναγιωτοπούλου πρὸς διενέργειαν ἐράνων μεταξὺ τῶν ἐκεῖ πολυπληθῶν Κυθηρίων, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως διὰ τούτων κατασκευασθῆ εἰς τὸ Διακόφτι ὁ ζητούμενος λιμενοβραχίων.

Πράγματι, κατόπιν καὶ ἄλλων διενεργηθέντων ἐράνων εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ ἀλλαχοῦ, κατορθώθη ὥστε νὰ κατασκευασθῆ ὁ, καὶ ἤδη ὑπάρχων, λιμενοβραχίων μήκους 120 μέτρων, ὡς καὶ εἷς ἕτερος, ἐπὶ τῆς ἔναντι νησίδος, 40—50 μέτρων μήκους ὅστις ὅμως παρέμεινεν ἡμιτελής.

Τὰς ἐνεργείας αὐτὰς διὰ τὸ Διακόφτι ὑπεστήριξαν θερμότατα, ἐκτὸς τοῦ Γερουσιαστοῦ Μαχαιριώτη, καὶ πάντες οἱ κατὰ περιόδους ἐκλεγέντες βουλευταὶ τῆς νήσου, Μπαρμπαρῆγος, Παναγιωτόπουλος, Ραπτάκης, Πανάρετος, στρατηγὸς Κορωναῖος καὶ ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Βουλῆς Κυθήριος καὶ ἐν Σύρῳ ἐγκατεστημένος Στέλλιος Κασιμάτης.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς μεταξὺ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν μακρᾶς ἀλληλογραφίας διὰ τὸ Διακόφτι, ἥτις κάποτε θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, προκαλεῖ συγκίνησιν. Πάντες ὁμοφώνως ἀνεγνώριζον ὅτι τὸ Διακόφτι εἶνε ὁ μόνος φυσικὸς καὶ ἀσφαλὴς λιμὴν τῆς νήσου μας καὶ πάντες ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ συνεισφέρουν ὅ,τι ἠδύναντο, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν βουλευτικήν των ἀποζημίωσιν, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὸ Διακόφτι τὴν θαλασσίαν συγκοινωνίαν τῶν κατοίκων. Ὁ πόθος των ὅμως αὐτός, ὅστις ἦτο καὶ πόθος ὅλης τῆς νήσου, δὲν ἐξεπληρώθη. Παρέμεινεν ὅμως ὁ λιμενοβραχίων τῶν 120 μέτρων ὅστις ὑψίστας ὑπηρεσίας προσέφερε καὶ προσφέρει εἰσέτι εἰς τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλίαν. Ἑκατοντάδες ἑκατοντάδων ἁλιευτικῶν πλοίων ὡς καὶ σπονγαλιευτικῶν τοιούτων, ἀκόμη δὲ καὶ ἀτμοπλοίων, διεσώθησαν εἰς τὸ Διακόφτι ἀπὸ τὴν μανίαν τῆς θαλάσσης τοῦ τρικυμιώδους γείτονος τῶν Κυθήρων κάβο-Μαλέα κατὰ τὸ διάστημα ἑβδομηκονταετίας.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΟΔΟΥ

Παρὰ ταῦτα, ἡ κατασκευὴ ἑνὸς λιμενοβραχίονος εἰς τὸ Διακόφτι δὲν ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ Διακοφτίου ὡς λιμένος τῆς νήσου. Διότι τὸ Διακόφτι, παρὰ τὰ φυσικὰ του πλεονεκτήματα ὡς λιμένος, ἐστερεῖτο ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, ὅπως νοοῦνται σήμερον αἱ χερσαῖαι ὁδοὶ συγκοινωνίας, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου. Ἡ ἐπικοινωνία μὲ αὐτὸ ἐγίνετο διὰ μιᾶς ἡμιονικῆς ὁδοῦ δυσβάτου καὶ πετρώδους. Τὴν ἔλλειψιν αὐτὴν διεῖδον νεώτεροι προοδευτικοὶ Κυθήριοι καὶ ἐφρόντισαν ὥστε δι' ἐράνων μεταξὺ τῶν Κυθηρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ τὴν θεραπεύσουν. Καὶ πράγματι, διὰ τῶν ἐράνων αὐτῶν, κατεσκευάσθη, χαραχθεῖσα ὑπὸ μηχανικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ὁδὸς μήκους δεκαεξ χιλιομέτρων, ἐκκινοῦσα ἀπὸ τὴν κοινότητα Ἀρωνιαδίκων καὶ καταλήγουσα εἰς Διακόφτι. Ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἐγκαινιάσθη πανηγυρικῶς εἰς Διακόφτι τὴν 31ην Αὐγούστου 1930 ὑπὸ ἀντιπροσωπείας τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐθνικῆς μας Ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τῆς ὁδοῦ δὲ αὐτῆς διηνυκολύνθη καὶ ἡ κατασκευὴ ἁμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ μοναστῆρι τῆς Ἁγίας Μόνης, κείμενον ἐπὶ βουνοῦ ὕψους 533 μέτρων.

Ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ αὐτῆς παρῆλθεν ὁλόκληρος εἰκοσαετία. Σοβαρὰ πολιτικὰ γεγονότα ἐν Ἑλλάδι, πόλεμοι, ξενικὴ Κατοχή, ἀνταρσία ἀλληλοκτόνος κ.λ.π. δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ὁδοῦ αὐτῆς καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Διακοφτίου ὡς λιμένος.

Σήμερον ὅμως, νέαι ἤρχισαν προσπάθειαι ὑπὲρ τοῦ Διακοφτίου. Ἡ ἁμαξιτὴ ὁδός του, φθαρεῖσα εἴς τινα σημεῖα της, ἐπισκευάζεται. Ὁ λιμενοβραχίων του ἐπίσης. Ἤδη, τεσσαράκοντα ὅλα μέτρα τούτου πλήρως ἐπεσκευάσθησαν καὶ ἡ ἐπισκευὴ θὰ συνεχισθῆ μέχρις οὗ ὁλόκληρος ὁ λιμενοβραχίων ἀποκατασταθῆ πλήρως καὶ ἐπεκταθῆ περισσότερον εἰς μῆκος. Νέαι οἰκίαι εἰς τὸ Διακόφτι ἐκτίσθησαν καὶ ἄλλαι νέαι ἑτοιμάζονται, ἐνθαρρυντικοὶ δὲ προμηνύονται καὶ οἱ ἔξωθεν ἔρανοι. Οὕτω δὲ ἐλπίζεται ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ ὁ χρόνος καθ' ὃν τὸ Διακόφτι θὰ καταλάβῃ τὴν πρώτην θέσιν ὡς ἐπιλιμένιον Κέντρον ἐν τῇ νήσῳ μας.

Πάντα ὅσα ἀνωτέρω ἀναφέρωμεν εἶνε πασίγνωστα εἰς τοὺς συμπολίτας ὡς κατ' ἐπανάληψιν δημοσιευθέντα εἰς διάφορα φύλλα τῆς «Φωνῆς τῶν Κυθήρων» καὶ παλαιότερα καὶ νεώτερα. Ἐὰν δὲ τὰ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ σήμερον τὸ πράττομεν διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Ἡ ὑπόθεσις Διακοφτίου εἶνε μία ὑπόθεσις ἀνωτέρας σημασίας. Εἶνε τὸ καταστάλαγμα μακρᾶς μελέτης τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν τῆς νήσου μας ὡς αὗται διεμορφώθησαν σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου. Ἡ ὑπόθεσις Διακοφτίου εἶνε ἕνα ΦΩΣ μέσα εἰς τὸ ΕΡΕΒΟΣ τῆς καθυστερήσεως εἰς θετικὰ καὶ ἀποδοτικὰ ἔργα, ἡ ὁποία δέρνει τὸν τόπο μας καὶ τὸν κάνῃ νὰ κλείνῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ ἐκπατρίζεται ἀναζητῶν ἀλλαχοῦ σωτηρίαν, ἐνῷ θὰ ἠδύνατο κατὰ ἕνα μέγα μέρος τοὐλάχιστον αὐτοῦ νὰ ζήσῃ εἰς τὸν τόπον του εὐτυχισμένος.

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ

Ἡ ὑπόθεσις Διακοφτίου οὐδεμίαν ἐγκλείει καὶ οὐδεμιᾶς φύσεως ἰδιοτέλειαν. Εἶνε ὑπόθεσις κοινῆς ὠφελείας, εἶνε ὑπόθεσις σωτηρίας τῆς νήσου καὶ μία τιμία πατριωτικὴ πρᾶξις. Εἶνε ὑπόθεσις ἱερά, τὴν ὁποίαν ἀπαξάπαντες οἱ μετὰ τὴν ἕνωσιν τῆς νήσου Κυθήριοι βουλευταὶ ἐνεστερνίσθησαν καὶ ὑπεστήριξαν, εἶνε τὸ ὄνειρον μὲ τὸ ὁποῖον ὁλόκληροι γενεαὶ τῶν κατοίκων μας ἐβαυκαλίσθησαν ταλαιπωρούμεναι διὰ νὰ ζήσουν εἰς τὰ βουνά των καὶ τὰς πετρώδεις καὶ ἀγόνους γαῖας των. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε ΟΥΔΕΙΣ νὰ τολμήσῃ νὰ θίξῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐμφανίσῃ θέαμα ἀπεριγράπτου ἐμπαθείας ἐξευτελιζούσης μίαν κοινωνίαν μὲ ἀξιώσεις προοδευτικότητος.

Καὶ περὶ τούτου ἀκριβῶς θὰ ὁμιλήσωμεν ἐνταῦθα. Ἀφορμὴν εἰς αὐτὸ μᾶς ἔδωκαν αἱ πρόσφατοι κοινοτικαὶ ἐκλογαὶ ἐν τῇ νήσῳ μας. Καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν ὅπως πάντοτε μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς Ἀληθείας καὶ τῶν γεγονότων, διότι τοῦτο ἄλλως τε ὑπαγορεύει καὶ τὸ καθολικώτερον συμφέρον τῆς κοινωνίας μας. Διότι δὲν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ νὰ καυχᾶται αὕτη διὰ τὸν πολιτισμόν της καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ νὰ ἐκλέγῃ ὡς κοινοτικούς της ἄρχοντας ἀνθρώπους ἐμπαθεῖς, ὄργανα τῆς πολιτικῆς φαυλοκρατίας καὶ κοινοὺς ΨΕΥΣΤΑΣ. Μία δὲ κοινωνία, ἡ ὁποία δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκλέξῃ ΤΙΜΙΟΥΣ ἀνθρώπους καὶ ἱκανοὺς νὰ τὴν διοικήσουν, δὲν πρέπει βέβαια νὰ περιμένῃ καλὰ ἀποτελέσματα καὶ ὑπόληψιν.

Ἡ Κοινότης Φριλιγκιανίκων ἐξέλεξε κατὰ τὰς τελευταίας κοινοτικὰς ἐκλογὰς ὡς κοινοτικόν της σύμβουλον, διὰ νὰ γίνῃ ἴσως καὶ Πρόεδρός της, τὸν τέως Πρόεδρον αὐτῆς Π. Δ. Σάμιον ἢ Δημητρόπουλον, τὸν ὁποῖον εἶχε διορίσει ὡς τοιοῦτον ἡ Κυβέρνησις τῶν Λαϊκῶν ὡς καὶ αὐτὸν λαϊκὸν ὄντα. Δικαίωμα βεβαίως τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ἦτο νὰ ἐκλέξουν ἄνθρωπον τῆς ἀρεσκείας των. Δὲν ἦτο ὅμως ἠθικὸν νὰ ἐκχωρήσουν τὴν ψῆφον των εἰς ἕνα ὑποκριτὴν, ἐμπαθῆ καὶ ΨΕΥΣΤΗΝ ἄνθρωπον. Διότι τέτοιος ἀκριβῶς εἶνε, ὅπως θ' ἀποδείξωμεν, ὁ ἐκλεκτός των.

Τὴν 25ην Ἰουνίου 1948, μία αἴτησις ὑπογραφεῖσα ἀπὸ ὑπερπεντακοσίους κατοίκους τῶν γειτονευουσῶν μὲ τὸ Διακόφτι κοινοτήτων, ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον Ἀνοικοδομήσεως, ἐζήτει ἀπὸ αὐτὸ ὅπως ἐνδιαφερθῆ καὶ διὰ τὸ Διακόφτι. Τὴν αἴτησιν αὐτὴν ὑπέγραψαν καὶ 117 κάτοικοι τῆς κοινότητος Φριλιγκιανίκων, τὸ σύνολον σχεδὸν αὐτῆς, τὰς δὲ ὑπαγραφάς των ἐπεκύρωσεν ὁ Πρόεδρός των Δ. Σάμιος διὰ τῆς ὑπογραφῆς του καὶ τῆς σφραγίδος τῆς Κοινότητος τὴν 12 Ἰουνίου 1948, ὅπως ἐγένετο καὶ διὰ τὰς ὑπογραφὰς τῶν κατοίκων τῶν ἄλλων Κοινοτήτων.

ΤΑ ΑΣΥΣΤΟΛΑ ΨΕΥΔΗ

Κατόπιν αὐτοῦ τί σύνεβη; Ὁ Πρόεδρος Φριλιγκιανίκων Δ. Σάμιος ὑπακούων τυφλῶς εἰς τὰς ὑστεροβούλους καὶ ἐλεεινὰς εἰσηγήσεις τῆς ἐδρευούσης εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς νήσου πολιτικῆς φαυλοκρατίας τῶν λαϊκῶν, καὶ λησμονῶν τὰς διὰ τὸ Διακόφτι διαθέσεις τῶν συγχωρίων του καὶ τὴν ἐπικύρωσιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν ὑπογραφῶν των, συνεννοεῖται κρυφίως μὲ τρεῖς ἄλλους Προέδρους ὁμοϊδεάτας του καὶ ὑποκείμενα ἀσημάντου καὶ περιφρονητέας ἀξίας, ὄργανα δὲ καὶ αὐτοὶ τῆς Χωραϊτικης φαυλοκρατίας καὶ ἀποστέλλουν ἀπὸ κοινοῦ ἕνα ἔγγραφον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Ἰουνίου 1949 καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Προέδρου τῶν Κοινοτήτων των, πρὸς τοὺς κατωτέρω, τοὺς ὁποίους χάριν τῆς ἱστορίας τοὺς ἀναφέρωμεν, ὅπως τοὺς μνημονεύει τὸ ἔγγραφον:

«Πρὸς τοὺς ἐξοχοτάτους κ. κ. Πρόεδρον Κυβερνήσεως, Ἀντιπρόεδρον Κυβερνήσεως, ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν, ὑπουργὸν Δημοσίων Ἔργων, ὑπουργὸν Ἀνοικοδομήσεως, ὑπουργὸν Μεταφορῶν, νομάρχην Ἀττικῆς, Κρίτωνα Δηλαβέρην βουλευτὴν Πειραιῶς καὶ Νήσων, Δημ. Σφελὸν βουλευτὴν Πειραιῶς καὶ Νήσων καὶ Κυθηραϊκὴν Ἀδελφότητα Πειραιῶς—Ἀθηνῶν».

Εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτό, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐκτενὲς καὶ ἀσυνάρτητον, προδίδον καὶ ἀμάθειαν τῶν συντακτῶν του καὶ ἐμπάθειαν στρεφομένην κατὰ τῆς εὐγενεστέρας καὶ ἀναγκαιοτέρας προσπαθείας ἡ ὁποία ἐπεχειρήθη ποτὲ εἰς τὸν τόπον μας, περιλαμβάνονται τὰ ἑξῆς:

«Τὴν 14ην Ἰουνίου ἀφίχθησαν ἐκ Τριπόλεως 4 ὑπάλληλοι προκειμένου ν' ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ καταλλήλου μέρους ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἔνθα μελλοντικῶς θὰ κατασκευασθῆ λιμὴν ὑπὸ χρημάτων τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ ὅστις θὰ ἐξυπηρετῇ τὸν τέως Δῆμον Ποταμίων. ΕΝΤΑΥΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΝΕΙΑ ΟΤΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΝ ΚΥΘΗΡΙΩΝ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΛΙΜΗΝ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΣ ΚΑΨΑΛΙΟΝ».

Τὸ ἔγγραφον δηλαδὴ αὐτὸ ἀποκαλύπτει κυνικότατα ὅτι οἱ συντάκται του — κάτοικοι αὐτοὶ τοῦ ἔξω Δήμου — παρεκινήθησαν ἀπὸ τοὺς καταχθονίους Χωραῖτες νὰ ὑπενθυμίσουν εἰς τοὺς ἐξοχοτάτους ὅτι: «Ἀφοῦ ἔχομε τὸ Καψάλι τί τὸ θέλομε τὸ Διακόφτι;»! Εὑρισκόμεθα δηλαδὴ καὶ πάλιν εἰς τὸ 1858, ὁπότε αἱ ἐνέργειαι τῶν τότε καταχθονίων Χωραϊτῶν ἐματαίωσαν τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας νὰ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὸ Διακόφτι ἕνα Ὑφυγειονομεῖον καὶ Τελωνεῖον καὶ νὰ κατασκευάσῃ μίαν προκυμαίαν, ὅπως ὠνόμαζε τὸν λιμενοβραχίονα.

Τὸ Καψάλι! Πρὸ παντὸς αὐτὸ νὰ μὴ πάθῃ τίποτε! Καὶ δὲν εἶνε παρὰ ἐξάμηνον μόλις ποὺ μέσα εἰς αὐτὸ τὸ περίφημο Καψάλι, συνετρίβη τὸ πετρελαιοκίνητον «Ἁγία Γαλήνη» ἀπὸ τὴν τρικυμίαν τοῦ Σιρόκου, ὅπως συνέβη καὶ μὲ πλεῖστα ἄλλα πλοῖα ἄλλοτε, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Μαχαιριώτης. Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν.

Τὸ ἐνδιαφέρον λοιπὸν τῶν Προέδρων αὐτῶν ἦτο ΝΑ ΜΗ ΖΗΜΙΩΘΗ ΤΟ ΚΑΨΑΛΙ. Αὐτὰ τοὺς ἔβαλαν νὰ γράψουν διὰ νὰ τὸ προστατεύσουν ἀπὸ τό... Σχέδιον Μάρσαλ! Καὶ τὸ ἔγγραφον ἐξακολουθεῖ:

«Οἱ ὡς ἄνω ὑπάλληλοι, ὡς πληροφορούμεθα, ἀπεφάνθησαν περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς τοποθεσίας Διακόφτι τοῦ τέως Δήμου Ποταμίων. Ἡ τοποθεσία ὅμως Διακόφτι ἂν παρουσιάζῃ μικρά τινα πλεονεκτήματα, ὑστερεῖ ὅμως κατὰ τὰ ἑπόμενα:

»Εἶνε τοποθεσία ὀρεινὴ κατὰ τὸ πλεῖστον, ΤΕΛΕΙΩΣ ΑΚΑΤΟΙΚΗΤΟΣ ΚΑΙ ΟΛΗ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΥΤΟΥ ΣΤΕΡΕΙΤΑΙ ΥΔΑΤΟΣ. Δὲν συνδέεται δι' ἐθνικῆς ὁδοῦ μὲ τὴν κεντρικὴν ἀρτηρίαν τῆς νήσου καὶ μὲ τοὺς ἐπαρχιακοὺς καὶ κοινοτικοὺς δρόμους, ἀλλὰ μὲ δρόμον ΠΡΟΧΕΙΡΩΣ κατασκευασθέντα ἰδιωτικῇ πρωτοβουλίᾳ τὸ 1928 ἵνα ἐξυπηρετήσῃ ἀποκλειστικῶς ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ τὴν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Διακοφτίου κειμένην μονὴν τῆς Ἁγίας Μόνης καὶ ὁ ἀποῖος δρόμος σήμερον εἶνε ἀδιάβατος καὶ ἀπὸ ζῶα ἀκόμη....».

Τέλος, συνεχίζει καὶ καταλήγει τὸ πρὸς τοὺς ἐξοχοτάτους ἔγγραφον ὡς ἑξῆς:

«Ἡμεῖς πάντες φρονοῦμεν ἀδιστάκτως ὅτι μόνον ὡς φιλολογία εὐσταθεῖ λιμὴν εἰς τὸ Διακόφτι οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς πρᾶξις... Ἐν τέλει παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστούμενοι ἐπιστήσητε τὴν προσοχήν σας ἐπὶ τῆς γενομένης ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων ὑπαλλήλων σκέψεως κατασκευῆς λιμένος ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ ΔΙΑΚΟΦΤΙ.

»Εὐπειθέστατοι: Π. Δ. Σάμιος, Θ. Κ. Χλαμπέας, Α. Γεωργᾶς, Θ. Τζωρτζόπουλος».

ΖΗΤΟΥΜΕΝ ΕΡΕΥΝΑΝ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Ἤδη, οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Φωνῆς» ἔχουν πρὸ αὐτῶν δύο κείμενα πρὸς κρίσιν. Τὸ κείμενον μιᾶς παλαιᾶς ἱστορίας καὶ τὸ κείμενον ἑνὸς συγχρόνου ἐγγράφου Κοινοταρχῶν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς αὐτὸ περισσότερον, παρὰ τὸ κάτοπτρον τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐκπεσμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον παραδέρνει ἡ σύγχρονος κοινωνία μας, ἔπειτα ἀπὸ τὴν διαφθοράν, τὴν ὁποίαν παντοῦ τῆς χώρας ἐσκόρπισεν ἡ πολιτικὴ φαυλότης καὶ ὁ κλονισμὸς τῆς Διοικήσεως.

**Ἕνας κοινοτικὸς ἄρχων, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ μικρὰ κοινωνία τοῦ χωρίου του ἀναμένει χρηστὸν παράδειγμα καὶ τὴν καλλιτέρευσιν τῶν ὅρων τῆς διαβιώσεώς της, χρησιμοποι

τε πουθενά.

—Γιατί; Δὲν ὑπάρχουν δηλαδή;

—Δὲν ὑπάρχουν. Ἴσως νὰ βρῆτε κανένα εἰς τὰ γραφεῖα καμμιᾶς ἐφημερίδος.

Ὁ Πολύβιος δὲν ἔχασε τὴν ἐλπίδα νὰ βρῇ τὸ λεξικὸ ποὺ ἐζήτει. Καὶ μὲ τὴ σκέψι αὐτὴ ἐτράπη πρὸς τὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη.

—Θέλω ἕνα τέτοιο καὶ τέτοιο λεξικό, εἶπε εἰς τὸν ἁρμόδιο ὑπάλληλο. Μήπως ὑπάρχει εἰς τὴν βιβλιοθήκη σας;

Ὁ ὑπάλληλος, ἀφοῦ περιεργάσθη ἀπὸ πάνω ὡς κάτω τὸν ἐπισκέπτην του, τὸν ἠρώτησε:

—Τί εἴδους ἐργασίαν κάνετε, κύριε;

—Δημοσιογράφος, ἀπαντᾶ ὁ Πολύβιος.

—Καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε μόνος σας τὸ λεξικὸ ποὺ ζητεῖτε;

Ὁ Πολύβιος ηὐχαρίστησε τὸν ὑπάλληλο καὶ ἔφυγε μὲ τὴ σκέψι νὰ κάμῃ μόνος του τὸ λεξικό, ὅπως ὀρθότατα τοῦ ὑπέδειξε ὁ βιβλιοφύλαξ.

—Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ φρονιμότερο, διελογίσθη. Ἔπειτα θὰ εἶνε καὶ μία ἔκπληξις γιὰ τὸ φίλο μου τὸν Ἀνατόλιο, ὁ ὁποῖος ἔτσι θὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ διδασκαλία του δὲν πῆγε χαμένη.

Κατόπιν τοῦ συλλογισμοῦ ὑτοῦ, ὁ Πολύβιος ἐπραμηθεύθη διάφορα λεξικὰ τῆς καθομιλουμένης γλώσσης διὰ νὰ ἐπιδοθῇ μετὰ ζήλου εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοτύπου λεξικοῦ του.

—Θὰ κάμῃ κρότο τὸ λεξικό μου, ἐσκέπτετο. Θὰ εἶνε θαῦμα! Δὲν θὰ εἶνε καὶ δύσκολο ἄλλως τε. Ἁπλούστατα. Κάθε ὄνομα καὶ κάθε λέξι θὰ τ' ἀνεβάζω εἰς τὸ ὑπερθετικόν. Ἐκλεκτὸς — ἐκλεκτότερος — ἐκλεκτότατος. Ἐγὼ μόνον τὸ τελευταῖο θὰ χρησιμοποιῶ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ περνᾷ ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ Πολύβιου, ἡ λέξις: ψεύστης!

—Πῶς πρέπει, λέει, νὰ χρησιμοποιῶ τὴ λέξι αὐτή; Ψεύστης — ψευδέστερος — ψευδέστατος! Γιὰ φαντάσου! Ὥστε καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ ὀνομάζομαι ψευδέστατος! Ἀρχιψεύτορος δηλαδή, ἀλλοιῶς δὲν θὰ μπορέσω νὰ ζήσω!

Ὅταν τὸ βράδυ ὁ Πολύβιος ἔπεσεν ἀργὰ νὰ κοιμηθῇ, ἡ λέξις: ἀρχιψεύταρος ἐστριφογύριζε εἰς τὸ μυαλό του! Εἶδε κ' ἔπαθε, ὁ φτωχός, ἕως ὅτου τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος.

ΤΩΒΙΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΥΓΕΝΗΣ ΠΡΑΞΙΣ

Μέσα εἰς τὴν τόσην δυσπραγίαν καὶ στενοχωρίαν, τὴν ὁποίαν διέρχεται ὁ τόπος μας, ἕνα φῶς καλωσύνης δι' αὐτὸν καὶ ἐνθαρρύνσεως ἔρχεται ἀπὸ τὰ τέκνα του, τὰ ἀγωνιζόμενα τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς εἰς τὴν μακρυνὴν Αὐστραλιανὴν ἤπειρον.

Οἱ ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι συμπολῖται ἀδελφοὶ Γ. Κασιμάτη, εἰδοποίησαν διὰ τοῦ πατρός των τὴν κοινότητα Ποταμοῦ ὅτι παραχωροῦν εἰς αὐτὴν ὡς δωρεὰν τὸ ἐν Ποταμῷ διώροφον μέγαρόν των μεθ' ὅλης τῆς περιοχῆς του, πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς αὐτὸ Νοσοκομείου.

Ἡ δωρεὰ αὐτή, ἐρχομένη εἰς λίαν ἐπίκαιρον στιγμήν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑποχρεώνει τὴν κοινότητα Ποταμοῦ ὅπως σπεύσῃ τὸ ταχύτερον νὰ ἐπωφεληθῇ αὐτῆς, καὶ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον.

Εἰς τὸν Ποταμὸν ἦτο καὶ εἶνε αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη ἑνὸς νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος, ὅπως ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Χώραν. Ὀφείλουν συνεπῶς ἀπαξάπασαι αἱ κοινότητες, αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν περιφέρειαν τοῦ τέως Δήμου Ποταμίων νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὸ οἴκημα τῆς μεγάλης αὐτῆς δωρεᾶς τοῦ ἀπαραιτήτου αὐτοῦ νοσηλευτικοῦ ἱδρύματος καὶ νὰ κινήσουν πάντα λίθον καὶ νὰ ἐξαντλήσουν πᾶσαν ἐνέργειαν, διὰ τὴν ταχυτέραν πραγματοποίησίν της.

Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Κασιμάτη, οἵτινες διὰ τῆς εὐγενοῦς των πράξεως συνέδεσαν ἀρρήκτως τὸ ὄνομά των μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας, δὲν ἔχωμεν παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν κατοίκων του καὶ ἰδιαιτέρως τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ποταμοῦ.

ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΙ

Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες, ποιὸς λίγο ποιὸς πολύ, ἔχουν τὴν μανίαν νὰ γράφουν ποιητικοὺς στίχους, τῆς κακῆς συνήθως ὥρας, καὶ νὰ βάζουν κάτω ἀπ' αὐτοὺς τὴν ὑπογραφήν των πιστεύοντες ὅτι οἱ ἄνθρωποι ποὺ θὰ τοὺς διαβάσουν, θὰ θαυμάσουν τὸ ποιητικόν των δαιμόνιον καὶ θὰ σπεύσουν νὰ τοὺς ἐκφράσουν τὰ συγχαρητήριά των!

Τὴν μανίαν αὐτὴν ὑπέθαλψεν ἀτυχῶς ὁ Τύπος, ἰδίως ὁ περιοδικὸς καὶ ἐπαρχιακὸς τοιοῦτος καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν σήμερον τὸν χείμαρρον τοῦ ἐντύπου χάρτου νὰ σύρῃ μαζί του ὅλην τὴν φλυαρίαν καὶ ὅλην τὴν ἀσυναρτησίαν γυναικείων καὶ παιδικῶν φιλοδοξιῶν, ἢ τὰς χυδαιότητας κραιπαλούντων ψευτοδιανοουμένων.

Πολλοὶ ὅμως τῶν μανιακῶν αὐτῶν τοῦ στίχου, μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὴν προεξωφλουμένην ὑπὸ τῶν ἰδίων δόξαν των, διαπράττουν καὶ τὴν κακοήθειαν νὰ σφετερίζωνται τὴν πραγματικὴν δόξαν ἄλλων, ἀξίας ποιητῶν, ἀντιγράφοντες τὰ ποιήματά των καὶ δημοσιεύοντες αὐτὰ μὲ τὴν ἰδικήν των ὑπογραφήν. Τοιουτοτρόπως τρίβει κανεὶς τὰ μάτια του ὅταν συμπέσῃ νὰ διαβάσῃ γνωρίμους του στίχους καὶ ἰδῇ κάτω ἀπὸ αὐτοὺς τὸ ὄνομα κάποιου Ἀτσιγγανόγυφτου ὡς συγγραφέως των!

Ἡ κλοπὴ τῆς πνευματικῆς ἐργασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀξίων διανοουμένων μας καὶ λογοτεχνῶν μας, συστηματικῶς διενεργεῖται ἀπὸ διαφόρους, δυστυχῶς, Ἕλληνας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ δημοσιεύεται εἰς τὰ ἑλληνόφωνα φύλλα των, πᾶσα δὲ διὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κακοῦ αὐτοῦ ἐνέργεια ὑπῆρξεν ματαία.

Μίαν τοιαύτην κακοήθειαν διαπραχθεῖσαν ἀπὸ συμπολίτην μας, δυστυχῶς, ἀποκαλύπτει μία ἐπιστολὴ πρὸς τὸν συμπολίτην μας λογοτέχνην κ. Π. Φύλλην, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύομεν. Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν συμπολιτῶν μας λογοτεχνῶν καὶ τῆς σπουδαζούσης νεολαίας μας, ὥστε νὰ γίνουν εἰς τὸ μέλλον αὐτοὶ οἱ φύλακες τῆς ὑπολήψεως τοῦ κυθηραϊκοῦ ὀνόματος ἀπὸ παρομοίας πράξεις.

Βεβαίως μία μεμονωμένη πρᾶξις λογοκλοπῆς ἑνὸς ἡμῶν ἀσφαλῶς Κυθηρίου δὲν ἠμπορεῖ νὰ πάρῃ τὴν ἔκτασιν γενικῆς μομφῆς κατὰ τοῦ τόπου μας, ἡ περίπτωσις ἐν τούτοις αὐτὴ ἂς γίνῃ μάθημα δι' ὅλους, διότι εἶνε ἐντελῶς ἀπαράδεκτον ἐξ αἰτίας καὶ ἑνὸς ἔστω ἀνοήτου νὰ διασύρεται τὸ κυθηραϊκὸν ὄνομα.

ΜΕΡΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ εὐγενὴς δωρεὰ εἰς τὴν κοινότητα Ποταμοῦ τῶν ἀδελφῶν Κασιμάτη, προκαλεῖ μερικὰς σκέψεις σχετικὰς μὲ τοὺς ἐν ζωῇ, εἴτε μετὰ θάνατον δωρεοδότας.

Ἡ ἱστορία τῶν δωρεῶν διαφόρων κατὰ καιροὺς Κυθηρίων πρὸς τὸν τόπον μας, διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐν αὐτῷ κοινωφελῶν καταστημάτων, εἶνε πλουσία μὲν ἀλλ' ἀτυχής. Διότι ὅλαι αἱ δωρεαὶ αἱ ἀφεθεῖσαι διὰ διαθήκης ἀπωλέσθησαν κατὰ διαφόρους τρόπους. Κανένα κληροδότημα δὲν ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸν τόπον ἐκτὸς τοῦ Βιτσαμανείου καὶ τοῦ Πατρικείου τοιούτου.

Μόνον ἕνα κυθηραϊκὸ κληροδότημα εἶχε τύχην καὶ ἀπέβη εὐεργετικώτατον. Τὸ κληροδότημα τοῦ Νικήτα Τζάννε καὶ τῆς συζύγου του Ἑλένης, διὰ τοῦ ὁποίου ἱδρύθησαν ἐν Πειραιεῖ τὰ φέροντα τὸ ὄνομα αὐτῶν δύο πασίγνωστα φιλανθρωπικὰ καταστήματα: Τὸ Ζάννειον Ὀρφανοτροφεῖον καὶ τὸ Ζάνειον Νοσοκομεῖον.

Οἱ παλαιοὶ δωρεοδόται Κυθήριοι ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἔπρεπε ζῶντες νὰ δωρίζουν τὰς περιουσίας των διὰ κοινωφελῆ ἔργα, ἀλλὰ νὰ τὰς ἀφίνουν νὰ τὰς ἀξιοποιήσουν μετὰ τὸν θάνατόν των ἄνθρωποι ἄλλοι.

Ἡ ἀντίληψις ὅμως αὐτὴ πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Κυθηρίους. Τί ἄλλο ὡραιότερον ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃ κανεὶς τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα μιᾶς δωρεᾶς του; Καὶ τέτοια παραδείγματα ἔχομεν ἄπειρα. Ὡς προχειρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ὅλων ἀναφέρομεν τὴν μεγάλην δωρεὰν τῆς Μεγάλης φιλανθρώπου Κυρίας Ἕλενας Ἐλ. Βενιζέλου διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἠλιάδη» ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ ὁποῖον χιλιάδες γυναῖκες ἐπίτοκες εὑρίσκουν ἄσυλον καὶ σωτηρίαν.

Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ τόσην χαρὰν καὶ τόσην ἱκανοποίησιν ὅσην αἰσθάνεται ἡ ζῶσα ἐρίτιμος σύζυγος τοῦ ἐκλιπόντος ΜΕΓΑΛΟΥ ΗΓΕΤΟΥ, ἀπὸ τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῆς Μεγάλης δωρεᾶς της;

Διὰ ποῖον λοιπὸν λόγον, ἐὰν ὑπάρχουν πλούσιοι Κυθήριοι ἔχοντες εὐγενῆ διάθεσιν νὰ εὐεργετήσουν τὸν τόπον των, νὰ μὴ διαθέσουν ζῶντες πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τὴν περιουσίαν των, ὅπως π.χ. ἔκαμαν διὰ τὰς Ἀθήνας ὁ Ἀβέρωφ, ὁ Μπάγκας, ὁ Μαρασλῆς καὶ τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι Μετσοβῖτες, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀφίσουν νὰ τὴν διαχειρισθοῦν ἄλλοι μετὰ τὸν θάνατόν των ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν μὲν νὰ εἶνε τίμιοι, ἀλλὰ τὸ πιθανότερον θὰ εἶνε ἀνίκανοι εἰς τοῦτο;

Ἡ σκέψις μιᾶς μεταθανατίου δωρεᾶς ἠμπορεῖ ἴσως νὰ προκαλῇ εὐχάριστα συναισθήματα εἰς τοῦ τοιούτου εἴδους δωρεοδότας, τοὺς στερεῖ ὅμως τῆς μεγάλης χαρᾶς νὰ ἰδοῦν ζῶντες τὴν χαρὰν τῶν συνανθρώπων των, τῶν εὐεργετουμένων ἀπὸ τὴν δωρεάν των. Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζει ἡ εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσκαίρου ζωῆς των. Νὰ χαίρωνται, διότι ἐστάθησαν ἱκανοὶ νὰ προξενήσουν χαρὰν εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτο δὲ καὶ διετύπωσε κάποιος ὑψηλῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων ἄνθρωπος, κατὰ ποιητικὸν ὅμως τρόπον, ὅταν τὸν ἠρώτησαν τί ἤθελε νὰ ἦτο: «Ἤθελα νὰ εἶμαι, ἀπήντησεν, ἕνας ἱκανὸς ζωγράφος, γιὰ νὰ ζωγραφίσω τὴν χαρὰν εἰς τὰ χείλη ὅλου τοῦ κόσμου».

Τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν ἀτυχῶς ἐξηφάνισαν ἀπὸ τὰ χείλη ὅλων οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι, μὲ τὰς κακίας των καὶ τὴν διαφθοράν των.

ΕΛΠΙΖΟΜΕΝ

Ἡ καταρτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Ὁμίλου Φιλομούσων» Ἐπιτροπὴ πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν νέων μας εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν των ἱκανοτήτων, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ ἐκτιμηθῇ ἀπ' ὅλους ὅσους πιστεύουν ὅτι ἔχομεν καθυστερήσει εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Καὶ δὲν μένει παρὰ νὰ θελήσουν καὶ οἱ νέοι μας, διὰ τῆς προθύμου συμμετοχῆς των εἰς εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ «Κ.Ο.Φ.» ν' ἀποδείξουν, ὅτι εὐλόγως στρέφονται πρὸς αὐτοὺς αἱ ἐλπίδες ὅλων μας, ὅτι δὲν θὰ βραδύνουν καὶ τὰ Κύθηρα νὰ ἐμφανίσουν τοὺς ἀξίους πνευματικοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ ἐφ' ἡμᾶς, ὡς ἐφημερίς, θὰ παράσχωμεν πλήρη ἐνίσχυσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ «Κ.Ο.Φ.», ὅσον καὶ εἰς τοὺς νέους μας διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἔργων των.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΩΛΟΝ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ

Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἐν Διακοφτίῳ μώλου, προσεφέρθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἔργου τὰ ἑξῆς ποσά:

Θεόδ.	Ἀναστασόπουλος	Ἀμακατζῆς	δρ. 500.000
Σπυρ.	Μυλωνόπουλος	»	360.000
	Σύνολον	»	860.000

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ

Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία Μυλοποτάμου περατώσασα τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος, μᾶς ἀπέστειλε τὸν ἀπολογισμόν της πρὸς δημοσίευσιν, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

ΕΣΟΔΑ

Δώδεκα Ἰουλίου 1950. Ἐξαργύρωσις συναλλαγματικῆς 658 δολλαρίων προερχομένων ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κ. Ἀνδρέου Στρατηγοῦ, παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀθηνῶν (ὑποκατάστημα Ποταμοῦ) ὡς ἡ ὑπ' ἀριθμ. 201.433 σχετικὴ ἀπόδειξίς της πρὸς 14.980 δραχμὰς ἕκαστον ἴσον δραχμάς 9.856.840

ΕΞΟΔΑ

	Δρχ.
Δι' ἔξοδα ἐξαργυρωθείσης ἐπιταγῆς τῶν 658 δολ.	41.500
Διὰ ξυλουργικὰς ἐργασίας, ἤτοι δύο θύρας τοῦ διαδρόμου, δύο παράθυρα τοῦ Γραφείου καὶ τὸ ταβάνι τοῦ διαδρόμου	3.750.000
Διὰ σοβάδες Γραφείου, διαδρόμου καὶ ἐξωτερικοὺς τοιούτους τῆς μιᾶς αἰθούσης	2.500.000
Διὰ κατασκευὴν καὶ ἐπισκευὴν τῶν ἀποχωρητηρίων	1.500.000
Διὰ μίαν κλειδαριὰν ἀμερικανικὴν ἐξωτερικῆς θύρας	150.000
Διὰ καθαρισμὸν αὐλῆς καὶ τακτοποίησιν ἀχρήστου ὑλικοῦ καὶ οἰκοδομικοῦ τοιούτου ..	150.000
Δι' ἄσπρισμα διαδρόμου καὶ Γραφείου καὶ καθαρισμὸν ἀποχωρητηρίων	275.000
Διὰ τζάμια θυρῶν καὶ παραθύρων καὶ συρματόπλεγμα τῶν παραθύρ.	154.500
Διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ συρματοπλέγματος	100.000
Δι' ἀγορὰν καρφιῶν, λουκέτων κλπ.	188.600
Δι' ἀγορὰν μιᾶς θερμάστρας ἐκ Πειραιῶς μετὰ τῶν σωλήνων της 5 μέτρων καὶ ἑνὸς βιβλίου διὰ τὴν Σχολικὴν Βιβλιοθήκην ..	288.000
Σύνολον ἐξόδων	9.097.600

Ὑπόλοιπον εἰς νέον εἰς χεῖρας τοῦ Ταμίου κ. Θ. Καρύδη δρχ. 759.240.

Ἐν Μυλοποτάμῳ Κυθήρων τῇ 24η Ἰανουαρίου 1951.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Ὁ Ταμίας
Θ. ΚΑΡΥΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΙ ΨΗΦΙΣΑΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ Σύν.	Ἄνδ.	Γυν.	ΨΗΦΙΣΑΝΤΕΣ Ἄνδ.	Γυν.	Σύν.
ΚΥΘΗΡΩΝ	530	330	200	237	200	437
ΚΑΡΒΟΥΝΑΔΩΝ	374	225	149	157	97	254
ΛΕΙΒΑΔΙΟΥ	351	165	186	123	130	253
ΠΟΤΑΜΟΥ	316	243	73	142	63	205
ΦΡΙΛΙΓΚΙΑΝΙΚΩΝ	319	194	120	103	100	203
ΚΑΡΑΒΑ	238	167	71	99	51	150
ΦΡΑΤΣΙΩΝ	208	135	73	73	49	122
ΜΥΡΤΙΔΙΩΝ	177	106	71	64	49	113
ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	176	131	45	76	41	117
ΛΟΓΟΘΕΤΙΑΝΙΚΩΝ	175	172	3	111	1	112
ΚΟΝΤΟΛΙΑΝΙΚΩΝ	155	106	49	72	46	118
ΜΥΤΑΤΩΝ	146	90	56	52	48	100
ΒΙΑΡΑΔΙΚΩΝ	139	84	55	32	32	64
ΑΡΩΝΙΑΔΙΚΩΝ	126	85	41	45	35	80
ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ	82	56	26	57	26	83
Σύνολον	3507	2289	1218	1443	968	2411

Λείπουν μόνον τὰ ἀποτελέσματα τῶν Ἀντικυθήρων, ἅτινα θ' ἀναφέρωμεν εἰς τὸ προσεχές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ

Ὁ «Κυθηραϊκὸς Ὅμιλος Φιλομούσων» ἐφαρμόζων τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ του, καθιστᾷ γνωστὸν εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ συμπολίτας, ὅτι κατήρτισεν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου Λογοτεχνικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Βερνάρδου, Δημ. Ἀργυροπούλου, Παναγ. Φύλλη καὶ Χαρ. Κρίθαρη.

Μέριμνα τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς θὰ εἶνε ἡ μελέτη, ἐπιλογὴ καὶ δημοσίευσις τῶν πάσης φύσεως λογοτεχνικῶν ἢ καλλιτεχνικῶν ἔργων, ἢ καὶ ἐπιστημονικῶν τοιούτων, ἀναγομένων εἰς κυθηραϊκὰ θέματα, ἅτινα ἤθελον ὑποβληθῇ εἰς τὸν Ὅμιλον ἀπὸ Κυθηρίους διανοουμένους ἢ καλλιτέχνας.

Διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία εἰς πάντα Κυθήριον ἀσχολούμενον μὲ τὰ γράμματα, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τοὺς φοιτητάς μας καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου μας, νὰ ἐμφανίσουν τὰς πνευματικάς των ἱκανότητας καὶ ν' ἀναδειχθοῦν, ὅσοι τούτων εἶνε ἄξιοι, εἰς τὸν πνευματικὸν στίβον ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῆς ἰδιαιτέρας Πατρίδος των.

Ὁ Ὅμιλος εὐελπιστεῖ ὅτι θὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς ὅσοι τῶν νέων μας ἔχουν τὸν εὐγενῆ πόθον τῆς πνευματικῆς των ἀναδείξεως, ὥστε ταχέως νὰ ἐμφανισθοῦν καὶ τὰ Κύθηρα μὲ τὸν πνευματικὸν ἐξοπλισμὸν των τιμῶντα τὴν ἑλληνικὴν διανόησιν.

Οἱ ἔχοντες ἑτοίμην λογοτεχνικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν, σχετιζομένην πάντοτε μὲ τὰ Κύθηρα, παρακαλοῦνται ὅπως παραδώσουν ἢ ἀποστείλουν αὐτὴν εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Ὁμίλου κ. Δ. Ἀργυρόπουλον (ὁδὸς Γερανίου 11) ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ τὰ προσωρινὰ Γραφεῖα τοῦ Ὁμίλου.

Ἀθῆναι τῇ 25η Ἀπριλίου 1951
Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ «Κ.Ο.Φ.»

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΑΣ

Καθ' ἃς πληροφορίας ἠρύσθημεν, ὁπληθυσμὸς τῆς νήσου μας κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν προσφάτως ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους, ἀνέρχεται συνολικῶς εἰς ἓξ χιλιάδας πεντακοσίους (6500). Ὁ πληθυσμὸς τῆς Κοινότητος Κυθήρων (Χώρας) εὑρέθη ἀποτελούμενος ἀπὸ 1002 ἄτομα, ὁ δὲ τῆς κοινότητος Ποταμοῦ ἀπὸ 794 τοιαῦτα. Τῶν δὲ Ἀντικυθήρων ἀπὸ 210 ἄτομα.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀπογραφὴν τοῦ 1940 ἀνήρχετο εἰς 8.170 κατοίκους. Ἔχομεν συνεπῶς μείωσιν κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας 1.670 κατοίκων.

Ὡς εἶνε εὐνόητον ἡ μείωσις τοῦ πληθυσμοῦ προῆλθεν ἐκ τῆς μεταναστεύσεως ἥτις συνεχίζεται. Τὰ ἐπ' αὐτῆς σχόλιά μας ἐπιφυλασσόμεθα νὰ τὰ κάμωμεν ὅταν θὰ ἔχωμεν καὶ τὰ κατὰ χωρίον ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων.

ΔΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τόσοι καὶ τόσοι Ἕλληνες ἐπίσημοι ἀποστέλλονται εἰς διάφορα ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ Συνέδρια πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἑλληνικῶν ζητημάτων, θεωροῦμεν ἐπίκαιρον νὰ παραθέσωμεν τοὺς κατωτέρω στίχους τοῦ Γ. Σουρῆ, τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ἐξ ἀφορμῆς τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου, τὸ 1878, τοῦ Θεοδ. Δεληγιάννη ὑπουργοῦ τότε τῶν Ἐξωτερικῶν.

Γ. ΣΟΥΡΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ κ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΝ

Φεύγεις, φεύγεις Δεληγιάννη
καὶ μᾶς πᾶς στὸ Βερολῖνον,
νὰ προβάλῃς τὰς δικαίας
ἀπαιτήσεις τῶν Ἑλλήνων,
καὶ ὁ κάθε πατριώτης
τὴν πατρίδα μακαρίζει,
καὶ χαρούμενος μὲ γέλιο
τ' ὄνομά σου ψιθυρίζει.
Μὰ κ' ἐγὼ μαζὶ μὲ ὅλους
σὰν θεότρελλος γελῶ,
καὶ φωνάζω «Δεληγιάννη,
κατευόδιο σου καλό».

Ὤ! ἂς ἤμουνα πουλάκι
νὰ μποροῦσα νὰ πετάξω
Στὸ Συνέδριο μαζίσου,
καὶ κρυφὰ νὰ σὲ κυττάξω
πῶς θὰ μπῆς στοῦ Συνεδρίου
τὴ χρυσῆ ἐκείνη σάλα,
πῶς θὰ χαιρετήσῃς τόσα
ὑποκείμενα μεγάλα.

. . . . . .

Μὲ σαποῦνι τῆς Εὐρώπης
τρυφερὸ καὶ μυρωδᾶτο
νὰ ἀλείψῃς τὸ κορμί σου
ἀπὸ πάνω ἕως κάτω,
νὰ φορέσῃς μαῦρο φράκο,
ὀρθὰ κάτασπρα φωκόλα,
λαιμοδέτη, γάντια πρώτης,
τρικαντό, σπαθί, ἀπ' ὅλα,
κ' ἔτσι πιά, κὺρ Θοδωράκη,
στολισμένος σὰν γαμπρός,
νὰ σταθῇς μὲ παρρησίαν
στὸ Συνέδριον ἐμπρός.

Εἰς τοὺς Φράγκους διπλωμάτας
βάστα πόζα, Δεληγιάννη.
Μὴ προσέχῃς εἰς κανένα,
βλέπε ἴσια στὸ ταβάνι·
κτύπα κάποτε τὸ χέρι,
ἢ ἂν θέλῃς τὸ ποδάρι,
γιὰ νὰ μὴ μπορῇ κανένας
τὸν ἀέρα νὰ σοῦ πάρῃ.
Μὴ φοβᾶσαι, μὴ ζαρώνεις,
μὴ καθόλου ἐντραπῆς,
ἀλλὰ ὅλα μὲ τὸ σίγμα
καὶ τὸ νὶ νὰ τοὺς τὰ πῆς.

Πές τους ὅτι ἂν δὲν δώσουν
τῶν πατέρων μας τὴν προῖκα,
θὰ ἀνέβωμε καὶ πάλι
καμμιὰ μέρα εἰς τὴν Πνύκα
ἐναντίον τῆς Εὐρώπης
νὰ φωνάξωμε τὸ γιοῦχα,
καὶ νὰ σχίσωμε μὲ λύσσα
τὰ καπέλα καὶ τὰ ροῦχα.

Πές τους ὅτι τὴν Ἑλλάδα
ταπεινὴν δὲν ὑποφέρεις,
πές τους, πές τους, ἀλλὰ πές τους
τέλος πάντων ὅ,τι ξέρεις·
καὶ ἂν δὲν μπορέσῃς πέρα
νὰ τὰ βγάλῃς σὺ μονάχος,
ἂς σὲ βοηθήσῃ λίγο
καὶ ὁ Ἄγγελος ὁ Βλάχος.

Μ' ἂν εὑρῆς κλειστὴ τὴν πόρτα,
δῶσε μιὰ κλωτσιὰ γερή,
κ' ἔμπα δεῖξε τους πὼς εἶνε
καὶ τὸ χέρι σου βαρύ.

28 Μαΐου 1878

ΜΕΓΑΛΗ ΔΩΡΕΑ ΕΙΣ ΠΟΤΑΜΟΝ

Οἱ ἐν Τασμανίᾳ τῆς Αὐστραλίας ἄριστα ἐγκατεστημένοι συμπολῖται ἀδελφοὶ Κασιμάτη, υἱοὶ τοῦ εἰς Καστρισιάνικα κατοικοῦντος κ. Γεωρ. Κασιμάτη Γρηγοράκου, ἐξουσιοδότησαν τὸν πατέρα αὐτῶν, ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Κοινότητα Ποταμοῦ, ὅτι δωρίζουν εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην ἐν Ποταμῷ οἰκίαν των πρὸς ἐγκατάστασιν Νοσοκομείου.

Ἡ οἰκία ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ 15 δωματίων καὶ ἔχει ἰδιαίτερον διαμέρισμα δι' αὐτοκίνητον, κεῖται παρὰ τὴν Γέφυραν Ποταμοῦ καὶ τὰ ἐκεῖ δύο σχολεῖα. Κατεσκευάσθη πρὸ τῶν πολέμων καὶ δὲν κατοικήθη ἔκτοτε.

**Τὸ κτίρι